

DEĞERLENDİRME

Artan koronavirüs vaka sayılarına karşın ekonomilere desteklerin devam etmesi ve haziran ayında açıklanan beklentilerden olumlu ekonomik verilerin desteğiyle Asya borsaları, ABD ve Avrupa vadeliileri eşliğinde haftaya pozitif başlıyor. DSÖ verilerine göre yeni koronavirüs vaka sayıları küresel çapta rekor kırdı. Veri açısından geçen haftaya göre daha sakin bir haftaya merhaba diyoruz.

Yurt içinde bugün reel efektif döviz kuru, yarın hazine nakit dengesi ve cuma günü işsizlik rakamları açıklanacak. Bugün ayrıca Moody's'in, Türkiye ekonomisinin tartışılacağı web semineri bulunuyor. İngiltere koronavirüs salgını nedeniyle ülkeye yurt dışından gelişlerde uygulanan 14 günlük karantina kuralında muafiyet tanınan 56 ülke arasında Türkiye'ye de yer verdi.

Bugün Euro Bölgesi'nde TSI 11.30'da temmuz ayına ilişkin Sentix Yatırımcı Güveni verisi takip edilecek. ABD tarafında ise, TSI 16.45'te haziran ayına ilişkin hizmet sektörü PMI final verisi açıklanacak. Ayrıca ABD'de TSI 17'de haziran ayına ilişkin ISM imalat dışı endeksi verisi izlenecek. Yurt içinde ise bugün, TSI 14.30'da haziran ayına ilişkin reel efektif döviz kuru endeksi verisi takip edilecek. Bugün ayrıca TSI 10'da TCMB'nin Aylık Fiyat Gelişmeleri ile ilgili değerlendirmesi yayınlanacak. Hazine ve Maliye Bakanlığı da 2 ihale gerçekleştirecek. Bugün yapılacak ilk ihalede 2 yıl vadeli, sabit kuponlu devlet tahvili yeniden ihraç edilecek. İkinci ihalede ise 7 yıl vadeli, değişken faizli devlet tahvilinin yeniden ihraçı yapılacak.

- Reel efektif döviz kuru endeksi, mayıs ayında bir önceki aya kıyasla 0,58 puan azalışla 68,6'ya inmişti. Reel efektif döviz kuru endeksi, en yüksek seviyeyi 127,72 seviyesiyle Aralık 2007'de, en düşük seviyeyi ise 62,49 seviyesiyle Eylül 2018'de görmüştü. Reel efektif döviz kuru endeksleri, ülkemiz fiyat düzeyinin dış ticaret yaptığımız ülkelerin fiyat düzeylerine oranıyla hesaplanmakta olup, yükselmesi ulusal paramızın değer kazandığını, gerilemesi ise değer kaybettiğini göstermektedir.

ABD hizmetler sektöründeki görünümü ışık tutacak veri öncesi dolar endeksi, risk iştahındaki pozitif görünümün de katkısıyla %0,2 düşüşle 96,9 seviyesinde bulunuyor. Gelişmekte olan ülke para birimlerinin geneli dolar karşısında değer kazanma eğiliminde, TL de saat 8.30 civarı 6,86 seviyesinin hemen altında işlem görmekte. Euro Bölgesi'nde yayınlanacak perakende satışlar verisi öncesi EUR/USD paritesi, %0,4 artıda 1,1285'lerde. Brent petrolün varil fiyatı, artan koronavirüs vakalarının talebi nasıl etkileyeceğinin izlenmesiyle hafif artıda ve %0,6 yükselişle 43 USD seviyesinde. Altın, yatay ve ons başına 1.773 USD seviyelerinde. Küresel risk iştahındaki canlılığı dikkate alınca BIST 100 endeksi de güne %1'e yakın alıcılı başlayabilir.

ABD'de bu hafta, geçen haftaya göre veri takvimi daha sakin. ABD'de artan vaka sayıları ile bazı eyaletlerde kısıtlamaların yeniden uygulamaya konulmasının ekonomik toparlanma üzerindeki etkisi takip edilecek. Bugün ABD'de haziran ayına ilişkin ISM imalat dışı ve IHS hizmet ve bileşik PMI izlenecek. Öncü PMI dataları ekonomik aktivitede önceki duruma göre artma olduğunu teyit etmişti. Ayrıca son zamanlarda olduğu gibi perşembe günü işsizlik maaşı başvuruları takip edilecek. Son açıklanan tarım dışı istihdam verisi beklentilerden olumlu gelmişti. Yeniden artan vaka sayıları ve Hükümet'in nakit desteklerinin sona ermesinin istihdam nasıl etki ettiğine dair ipucu aranacak. Cuma günü de ABD haziran ayı ÜFE verileri takip edilecek. Ekonomik talepteki daralma ve ılımlı enerji fiyatları dünya üzerinde deflasyonist baskı yaratmakta. Bununla birlikte son dönemde artan ekonomik aktivite ve ılımlı artan petrol fiyatlarının ÜFE'ye nasıl etki ettiği izlenecek.

Avrupa'da bu hafta kamu sağlığı tedbirlerinin kaldırılmaya başlandığı mayıs ayına ilişkin veriler takip edilecek. Pazartesi günü Almanya'da mayıs ayına ilişkin fabrika siparişleri verisi takip edilecek. Beklenti aylık %25,8'lik düşüş sonrası %10'lara yakın yükselmesi yönünde. Yarın Almanya'da mayıs ayına ilişkin sanayi üretimi verisi, cuma günü ise İtalya'nın ve Fransa'nın sanayi üretimi verisi izlenecek. Nisan ayında tarihi düşüşler görmüştük. Almanya'da aylık sanayi üretimi -%17,9 düşmüştü, beklenti ekonomik normalleşme ile %8 artış yönünde ama yine de kriz öncesi seviyeleri yakınsayamayacak. Perşembe günü yayınlanacak Almanya'nın mayıs ayı dış ticaret verisinden de dünya ticaretinin seyrine ilişkin ipucu aranacak. Ayrıca bugün Euro Bölgesi mayıs ayına ilişkin perakende satışlar verisinden, normalleşme adımlarının tüketici davranışlarına etkisinin ne ölçekte olduğu izlenecek. Tüketici harcamalarının artması deflasyonist baskıları önlemeye açısından kritik önemde. Cuma günü de OECD'nin Ekonomik Görünüm Raporu açıklanacak.

Asya tarafında önemli olarak Malezya ve Avustralya Merkez Bankaları toplantıları bulunmakta. Avustralya Merkez Bankası'nın herhangi bir değişiklik yapması beklenmezken, Malezya Merkez Bankası'ndan faiz indirimi yapmasını bekleyenler de mevcut. Ayrıca ekonomilere ilişkin tahminleri de önemli olacaktır. Perşembe günü Çin'in haziran ayına ilişkin enflasyon verileri takip edilecek ve deflasyonist baskıların devam edip etmediğine ipucu aranacak.

Yurt içinde ise bugün haziran ayına ilişkin reel efektif döviz kuru, yarın haziran ayına ilişkin hazine nakit dengesi ve cuma günü nisan dönemine ilişkin işsizlik oranları açıklanacak.

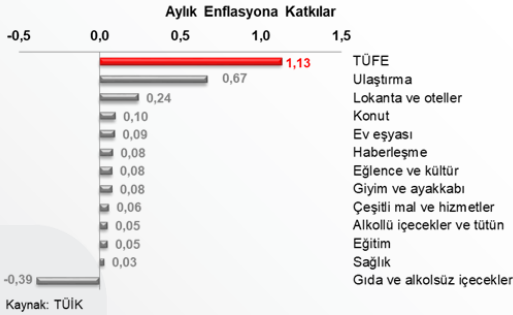
Duygu Akkoca
dakkoca@ziraatbank.com.tr
+90 212 363 1134
Gürol Atay
gatay@ziraatbank.com.tr
+90 212 363 1137
Sercan Koyunlu, FRM
skoyunlu@ziraatbank.com.tr
+90 212363 1135

DEĞERLENDİRME

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı, mart döneminde (Şubat, Mart ve Nisan aylarını kapsamakta) %12,7 seviyesinden %13 seviyesine yükselmişti, mevsim etkilerinden arındırılmamış işsizlik oranı verisi ise son 9 ayın en düşük rakamı olan %13,2 seviyesine gerilemişti. Hükümetin uygulamaya koyduğu kısa vadeli çalışma ödeneği, 3 ay işçi çıkarma yasağı gibi tedbirler etkili olmuş işsizlikteki artış sınırlandırılmıştı. Ayrıca bunların yanısıra işgücüne katılım oranlarındaki ve istihdamdaki düşüş dikkat çekiciydi. Veriye bakıldığında arındırılmış verilere göre, mart döneminde sanayi sektöründe istihdam yıllık 26 bin kişi artış gösterirken, inşaat sektöründe 260 bin azalma ve tedbirlerden en çok etkilenen hizmet sektöründe datanın gördüğü en büyük rakam olan 897 bin kişi istihdamda azalma vardı. Ayrıca Hükümet istihdam piyasasının daha az etkilenmesi adına bir dizi düzenleme açıkladı. Son olarak istihdamdaki kaybı sınırlamak adına Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından İstihdam Kalkanı Paketi çıkarılacağı duyuruldu ve **kısa çalışma ödeneği uygulaması da 1 ay daha uzatıldı.**

Haziran ayında TÜFE aylık %0,5 artış beklentisinin üzerinde ve haziran ayı TÜFE tarihi ortalaması olan %0,1'den fazla **%1,13 arttı. Yıllık enflasyon da böylece %11,39 seviyesinden %12,62 seviyesine geldi.** Kur ve emtia hareketlerinin yansımalarının izlendiği ÜFE verisi, kurun stabil olduğu haziran ayında 10 yılın ortalaması olan %0,37'nin üzerinde aylık %0,69 artış sergiledi. ÜFE yıllık %5,53 seviyesinden %6,17'ye yükseldi. **Çekirdek enflasyon** olarak yakından izlenen **C endeksi** (Eski I endeksi; Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE) 132 baz puan artarak ve yıllık **%11,64 seviyesine yükseldi.** TÜFE sepetindeki 418 maddenin 290'unda bu ay artış görüyoruz. Mayıs ayında bu 282 maddede artış yönündeydi. Dolayısıyla **fiyat artışlarının geçen aya göre daha genele yayılan bir durumu olduğunu görmekteyiz ki bunda yeni faaliyete başlayan sektörlerdeki birim maliyetlerindeki artış fiyatları yansıtmasının da kısmi etken olduğunu düşünmekteyiz.**

- Enflasyonun beklentilerin üzerinde gelmesinde salgın sonucu faaliyetleri askıya alınan ulaştırma sektörünün ve lokanta ve otellerin geçen ayki zararları fiyatlara yansıtması etkili olmuş gözükmekte fakat datada neredeyse bütün kalemler enflasyona artırıcı yönde katkı yaparken yalnızca gıda ve alkolsüz içecekler kalemi mevsimselliğin de etkisiyle enflasyonu düşürücü etki yaptı. Artan yurt içi talebin de manşet enflasyona katkı yaptığı düşünülmekte. Mayıs ayında küresel ekonomilerin kademeli olarak açılmaya başlaması ve ayrıca arz kesintilerinin de katkısıyla petrol fiyatlarında önemli yükselişler görmüştük. Bu ay hızı azalsa da petrol fiyatlarında yukarı yön gördük. **Bu vasıtayla ulaştırma kalemi, 0,67 puanla geçen ay olduğu gibi enflasyona en yüksek katkıyı verirken, onu 0,24 puanla lokanta ve oteller izledi.**

HAFTALIK VERİ TAKVİMİ

Tarih	Ülke	Bayrak	Saat (TSl)†	Veri	Gerçekleşme	Beklenti	Önceki
6 Tem	Türkiye		14:30	Reel Efektif Döviz Kuru (Haziran)			68,60
			10:00	TCMB'nin Aylık Fiyat Gelişmeleri ile İlgili Değerlendirmesinin Yayınlanması‡			
			17:00	Moody's'in, Türkiye Ekonomisinin Tartışılacağı Web Semineri Düzenlemesi			
	Almanya		09:00	Fabrika Siparişleri (Yıllık, Mayıs)		-26,0%	-36,6%
	Euro Bölgesi		11:30	Sentix Yatırımcı Güveni (Temmuz)		-22,5	-24,8
	ABD		16:45	Hizmet Sektörü PMI (Haziran)		47,0	37,5
			17:00	ISM İmalat Dışı Endeksi (Haziran)		50,0	45,4
	İsrail		16:00	Merkez Bankası Faiz Kararı		0,10%	0,10%
7 Tem	Türkiye		17:30	Hazine Nakit Bütçe Dengesi (Milyar TL, Haziran)			-9,7
	Almanya		09:00	Sanayi Üretimi (Yıllık, Mayıs)		-21,2%	-25,3%
	ABD		17:00	JOLTS Açılan İş Sayısı (Milyon Adet, Mayıs)		4800	5046
	Avustralya		07:30	Merkez Bankası Faiz Kararı		0,25%	0,25%
	Malezya		10:30	Merkez Bankası Faiz Kararı		2,00%	2,00%
8 Tem	Türkiye		10:00	TCMB'nin, Yatırımcı, Ekonomist ve Analistlerle Yatırımcı Toplantıları (2 Gün Sürecektir)‡			
	Polonya		15:00	Merkez Bankası Faiz Kararı		0,10%	0,10%
	AB		12:00	Avrupa Komisyonu'nun Ekonomik Tahminlerinin Yayınlanması			
9 Tem	Çin		04:30	TÜFE (Yıllık Değişim, Haziran)		2,5%	2,4%
			04:30	ÜFE (Yıllık Değişim, Haziran)		-3,2%	-3,7%
	Almanya		09:00	İhracat (Milyar Euro, Aylık, Mayıs)		-15,6%	-24,0%
			09:00	İthalat (Milyar Euro, Aylık, Mayıs)		-16,0%	-16,6%
				09:00	Dış Ticaret Dengesi (Milyar Euro, Mayıs)		10,0
ABD		15:30	Yeni İşsizlik Başvuruları (Bin Kişi, 4 Temmuz)		1380	1427	
10 Tem	Türkiye		10:00	İşsizlik Oranı (Nisan)			13,2%
	Japonya		02:50	ÜFE (Yıllık Değişim, Haziran)		-2,0%	-2,7%
	ABD		15:30	ÜFE (Yıllık Değişim, Haziran)		-0,2%	-0,8%
			15:30	Çekirdek ÜFE (Yıllık Değişim, Haziran)		0,5%	0,3%
		IEA		11:00	Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) Aylık Raporu'nun Yayınlanması		
	OECD		11:00	OECD'nin Ekonomik Görünüm Raporu'nun Yayınlanması			

Kaynak: Reuters, Bloomberg

UYARI: Bu bülten Ziraat Bankası tarafından, kamuya ilan edilen veriler kullanılarak hazırlanmış olup; sadece Bankamız müşterilerini bilgilendirme amacını taşımaktadır. Bülteinde yer alan veriler ve değerlendirmeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Bülten sayfalarında yer alan yazı, tablo ve grafikler Bankamızın izni olmaksızın kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz ya da yayınlanamaz.